Schriftelijke vragen conform art 32 van het Reglement van Orde

Datum: 20-10-2026
Onderwerp: uitspraak Hoge Raad vrijstellingen leerplicht

Toelichting:
Kinderen hebben recht op onderwijs. Tegelijkertijd was er de mogelijkheid in de leerplichtwet om op basis van artikel 5b een vrijstelling te krijgen voor onderwijs van een kind. Ouders kunnen een beroep doen op artikel 5b van de Leerplichtwet als zij 'overwegende bedenkingen' hebben tegen de levensbeschouwelijke richting van alle scholen in hun omgeving.
Op 21 april 2026 heeft de Hoge Raad een uitspraak gedaan over de toepassing van artikel 5, onder b, van de Leerplichtwet.
In deze uitspraak heeft de Hoge Raad het toetsingskader aanzienlijk aangescherpt. De kern van de uitspraak is dat als er een openbare school in de buurt is, een beroep op artikel 5b bijna nooit meer geldig is. Openbare scholen zijn volgens de Hoge Raad neutraal en toegankelijk voor iedereen, ongeacht geloof of overtuiging. De hoogste rechter stelt het recht van het kind op onderwijs centraal en oordeelt dat dat recht niet ondergeschikt mag worden gemaakt aan de overtuigingen van ouders.
Onze fractie heeft over dit onderwerp technische vragen gesteld. De beantwoording daarvan vindt u als bijlage op de tweede pagina.

Vragen:

1 Hoe weegt het college het recht op onderwijs enerzijds en de vrijstellingen op levensbeschouwelijke gronden anderzijds?
2 Op welke wijze is het college voornemens om te gaan met de richtinggevende uitspraak van de Hoge Raad?
3 Is het college het met PRO Borger-Odoorn eens dat nieuwe vrijstellingen op basis van artikel 5 onder b dienen te worden voorkomen, en dat bestaande vrijstellingen opnieuw dienen te worden beoordeeld?

Yannick Olij
PRO Borger-Odoorn

Bijlage: beantwoording technische vragen Vrijstelling leerplicht.

De beantwoording van de eerder gestelde technische vragen zijn als achtergrondinformatie toegevoegd.

Vraag	Antwoord
Hoeveel kinderen in Borger-Odoorn hebben op dit moment een vrijstelling van de leerplicht op basis van levensbeschouwelijke gronden?	Op dit moment hebben 24 kinderen een vrijstelling op basis van artikel 5 onder b.
Heeft er de afgelopen jaren een ontwikkeling in het aantal kinderen met een vrijstelling op basis van artikel 5 onder b plaatsgevonden? Graag ontvangen we de aantallen van de afgelopen 5 jaar.	De ontwikkeling van het aantal kinderen met een vrijstelling op basis van artikel 5 onder b ziet u hieronder. Schooljaar 2021/2022: 16 Schooljaar 2022/2023: 21 Schooljaar 2023/2024: 18 Schooljaar 2024/2025: 21 Schooljaar 2025/2026: 24
Zijn er de afgelopen jaren aanvragen voor een vrijstelling op basis van artikel 5 onder b door de gemeente afgewezen? Op grond waarvan?	Nee. Er zijn de afgelopen jaren geen situaties geweest waarin is vastgesteld dat een beroep op de vrijstellingsgrond van artikel 5, onder b, van de Leerplichtwet niet aan de wettelijke voorwaarden voldeed. Daarbij is geen sprake van een afwijzing van een aanvraag door de gemeente, omdat ouders een kennisgeving indienen en geen aanvraag. De beoordeling ziet uitsluitend op de vraag of aan de wettelijke voorwaarden voor de vrijstelling is voldaan.